

DE HAN KIEST VOOR BLENDED LEREN

Het waarom en de onderwijskundige uitgangspunten

Staf/Services OOK

Datum: 13-06-2022

INLEIDING

In deze notitie definiëren we wat we verstaan onder Blended Leren op de HAN, waarom de HAN inzet op Blended Leren en geven we belangrijke ontwerprichtlijnen en randvoorwaarden mee voor Blended Leren. Daarmee geeft deze notitie de academies richtlijnen voor het ontwerpen en uitvoeren van blended onderwijs. De notitie is tot stand gekomen in een samenwerking tussen Staf OOK, Services OOK, collega's in de academies en drie academiedirecteuren (ASB, AE, ISB).

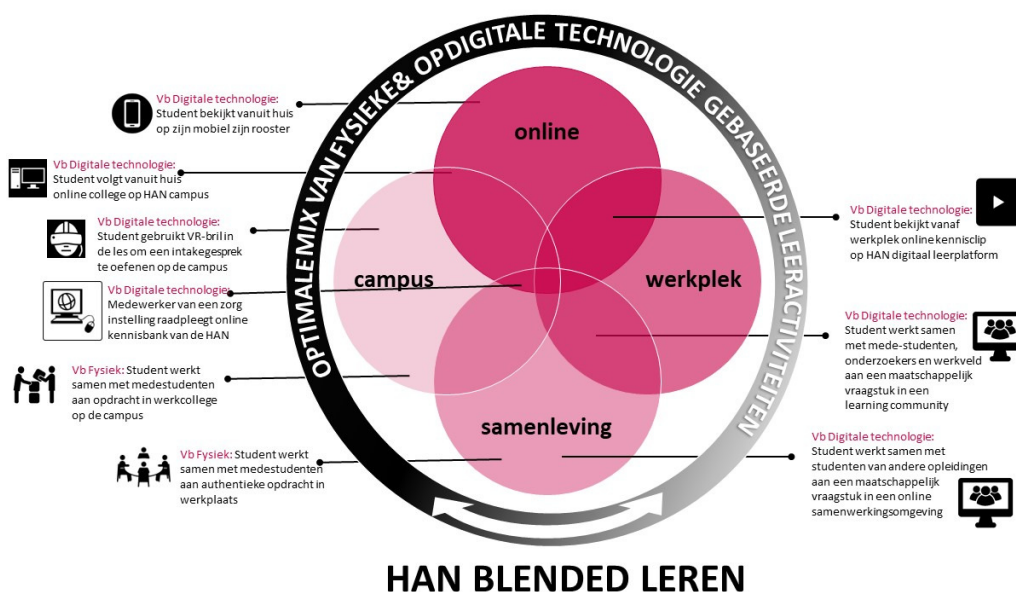
n.b. Deze notitie gaat niet in op de relatie van toetsen en beoordelen en Blended Leren. Dit vraagt nadere verkenning en (indien nodig en/of gewenst) vertaling in beleidsuitgangspunten.

1 WAT IS BLENDED LEREN?

Voor Blended Leren bestaat geen officieel (wetenschappelijk) vastgestelde definitie ^{i, ii}. Op het internet zijn er dan ook vele uiteenlopende definities van Blended Leren te vinden. De definiëring en invulling van Blended Leren zijn sterk afhankelijk van de ambitie en visie op leren, onderwijs en didactiek die een instelling, academie of opleiding hanteert. Om goed samen te kunnen werken op het gebied van Blended Leren helpt het om uit te gaan van één gedeelde definitie.

De HAN definieert Blended Leren (BL) als volgt:

Blended Leren is een optimale mix van fysieke leeractiviteiten en leeractiviteiten gebaseerd op digitale technologie die kunnen plaatsvinden in verschillende leeromgevingen (online, campus, de werkplek, de samenleving) waarin deze mix van leeractiviteiten elkaar versterken door onderlinge samenhang (zie figuur 1).

Figuur 1 De HAN Blended Leren Bloem met daarin gevisualiseerd de HAN definitie van Blended Leren en enkele voorbeelden

De HAN Blended Leren definitie (werktitel: Blended Leren Bloem) is een doorontwikkelde versie van de eerder voor de deeltijd ontwikkelde definitie voor Blended Lerenⁱⁱⁱ. In de nieuwe definitie is de leeromgeving 'samenleving' als extra 'bol' toegevoegd omdat het betrekken van actuele ontwikkelingen in de samenleving en het toevoegen van waarde aan die samenleving, belangrijke pijlers zijn voor de HAN-koers.

2 WAAROM ZET DE HAN IN OP BLENDED LEREN?

In het nieuwe koersbeeld (2022-2028)^{iv} zet de HAN in op kwalitatief goed hoger beroepsonderwijs dat:

- studenten opleidt tot maatschappelijk betrokken wereldburgers.
- studenten en medewerkers digi- en datavaardig maakt.
- flexibel is ingericht.
- duurzame verbindingen aangaat met onze partners.
- een portfolio voor professionals heeft dat is afgestemd met werkveld in de regio
- zorgt voor een leven lange verbinding met de HAN.

Blended Leren kan gezien worden als bouwsteen om deze strategische doelen te bereiken omdat Blended Leren:

- **de kwaliteit van het onderwijs verbetert:**
  - Blended Leren zet in op leerervaringen die gericht zijn op het activeren van studenten^{v,vi}.
  - Blended Leren versterkt synchrone en asynchrone leeractiviteiten, zowel het tegelijkertijd leren als leren in eigen tijd en planning.
  - Blended Leren sluit aan bij de behoefte van de student^{vii}.
  - Blended onderwijs kan sneller en beter aansluiten op de digitale transformatie.
  - Blended Leren maakt het mogelijk de best passende leeromgeving te kiezen voor leeractiviteiten en leeruitkomsten.
- **bijdraagt aan het opleiden tot maatschappelijk betrokken wereldburgers:** Blended Leren maakt het onderwijs toegankelijker en inclusiever^{viii} en zet aan tot multidisciplinair en cross-sectoraal leren (bijv. in een community). Hierdoor verwerven studenten niet alleen kennis en vaardigheden passend bij het beroep waarvoor ze worden opgeleid, maar ook zogenoemde 'brede vaardigheden' die nodig zijn bij het leren, werken en leven^{ix,x}.
- **bijdraagt aan het digi- en datavaardig maken van studenten en professionals:** Blended Leren draagt, via het gebruik van digitale technologie, bij aan competentieontwikkeling op het gebied van digitale geletterdheid en transformatie.
- **meer flexibiliteit biedt:** Blended onderwijs biedt mogelijkheden voor een betere afstemming van het onderwijs op de behoeftes van de doelgroep (personaliseren) en het aantrekken van een diverse groep studenten^{xi} door het mogelijk maken van keuzemogelijkheden in tijd,

plaats, vorm & tempo van leren. Het maakt onderwijs ook toegankelijker voor studenten die studeren met een bijzondere omstandigheden.

- **duurzame verbindingen en afstemming met onze partners stimuleert:** Blended Leren maakt samenwerken over instellingen heen en met het werkveld eenvoudiger en ondersteunt daarmee duurzame verbindingen.
- **opleidingen aantrekkelijker maakt voor professionals:** Blended Leren verruimt mogelijkheden voor het leren van professionals^{xii} door het mogelijk maken van keuzemogelijkheden in tijd, plaats, vorm & tempo van leren.
- **een leven lange verbinding beter mogelijk maakt:** Blended Leren biedt kansen om alumni blijvend te verbinden aan de HAN bijvoorbeeld via online leercommunities.

3 ONDERWIJSKUNDIGE UITGANGSPUNTEN BLENDED LEREN

Het onderwijs op de HAN is gebaseerd op de onderstaande uitgangspunten voor Blended Leren:

- Elke opleiding maakt bewuste keuzes voor een optimale blend: mix van leeromgevingen en leeractiviteiten passend bij de beoogde leerresultaten van de opleiding.
- In de blend wordt ingezet op een studentgerichte leerervaring, waarbij het volgende centraal staat:
  - Uitgaan van de wensen en eisen die het werkveld/beroepsprofiel stelt aan een professional;
  - Aansluiten bij de leervraag en leerbehoeften van de deelnemer;
  - Actief, diepgaand en efficiënt leren; uitgaande van actief, constructief, collaboratief, authentiek, contextueel en innovatief leren^{xiii, xiv};
  - Bieden van een veilige en toegankelijke leeromgeving,^{xv, xvi, xvii};
  - Inzet van zoveel mogelijk open (digitale) leermaterialen;
  - Het ondersteunen van de studenten bij het maken van keuzes, het leren en zelfreguleren door in te zetten op een heldere organisatie en planning van je curriculum.
- Er wordt gekozen voor een optimale mix van fysieke leeractiviteiten of leeractiviteiten gebaseerd op digitale technologie op de campus, online, de samenleving en/of op de werkplek passend bij de gewenste leeruitkomsten (aligned; zie ook de Blended Leren Bloem figuur 1) daarbij wordt:
  - **de campus als leeromgeving** zoveel mogelijk ingezet bij het uitvoeren van interactieve werkvormen die stimuleren tot samen verdiepen, het toepassen van kennis, het aanleren van vaardigheden en samenwerkend leren.

- **de online leeromgeving** ingezet om tijd- en plaatsafhankelijk:
  - het onderwijs toegankelijker en flexibeler aan te kunnen bieden.
  - de leeromgeving te vergroten (niet alleen leren binnen maar ook buiten de HAN met meer toegang naar diverse anderen).
  - leeropbrengsten te delen met de buitenwereld voor feedback en interactie (laagdrempeligere sense of audience).
  - studenten door studiedata en digitale technologie sturing te laten geven aan hun eigen leerproces en te helpen bij het maken van keuzes voor vervolgstappen (via bijv. learning analytics en digitale formatieve toetsing).
  - te (co)creëren en samen te werken (via online samenwerkingsomgevingen).
  - bewijsmateriaal voor leeruitkomsten en competenties zichtbaar te maken en met anderen op afstand te delen (via digitaal portfolio).
  - het onderwijs activerender te maken door diverse activerende (werk)vormen met digitale technologie (interactief, multimediaal, immersief).
- **het werkveld en de samenleving als leeromgeving** ingezet om:
  - te leren van ongestructureerde/wicked problems en actualiteit (actuele vraagstukken, meer of minder gestructureerd).
  - de (werk)context te ervaren en het geleerde toe te passen (experimenteren).
  - in contact te komen met relevante partijen in de context (professionals, opdrachtgevers en burgers) en deel uit te maken van samenwerking over grenzen van de instelling heen.
- Er wordt evidence-informed gewerkt door bij de onderwijsontwikkeling:
  - te werken met ontwerpprincipes voor onderwijs en leren (bijv. door gebruik te maken van het ADDIE-model of ABC learning design^{xviii}), en deze vervolgens te toetsen bij de uitvoering.
  - te werken volgens een onderzoeksmatige aanpak (bijvoorbeeld in een designteam).
  - te werken met een gevalideerd evaluatie-instrument om de effectiviteit van de vernieuwing te borgen.

4 IMPLEMENTEREN BLENDED LEREN

Het implementeren van Blended Leren in een academie of opleiding vraagt de volgende stappen van het management:

- Bepalen van de ambities rondom Blended Leren (deze kunnen verschillen tussen academies) en duidelijke sturing geven aan deze gestelde ambitie (leiderschap tonen).

- Inzetten op professionalisering van docenten en ondersteuners op het gebied van het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van blended onderwijs. Bouwstenen hiervoor worden aangereikt in het project HAN Open Digital Horizons^{xix}, het HAN-brede professionaliseringsprogramma met betrekking tot leren en lesgeven met ict.
- Inzetten op structurele technische en didactische ondersteuning van docenten voor en tijdens het ontwikkelen en uitvoeren van blended onderwijs
- Faciliteren en stimuleren van het uitwisselen (zowel binnen als tussen de academies) van kennis en best practices met betrekking tot Blended Leren, daarbij gebruik makend van rolmodellen en kartrekkers
- Stellen van duidelijke doelen en kwaliteitscriteria van het blended onderwijs (passend bij de ambitie ook gelet op inhoud en evidence informed) en deze ook laten evalueren en monitoren (kwaliteitscyclus)
- Ruimte geven (tijd, geld, middelen etc) aan docenten en studenten om te experimenteren met blended onderwijsvernieuwing en daarbij ook ruimte (durven) geven aan het leren van gefaalde experimenten.

GEBRUIKTE LITERATUUR EN BRONNEN

- i Last, 2021: https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/thema_3_-_barend_last.pdf
- ii Cronje, 2020: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1250468.pdf>
- iii HAN, 2014: https://issuu.com/bureauketel/docs/adviesrapport_han_deeltijd
- iv HAN, 2021: <https://www.han.nl/over-de-han/missie-en-strategie/koersbeeld/HAN-Koersbeeld-2022-2028.pdf>
- v Garrinson & Vaughan, 2008: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781118269558>
- vi Maes & Post, 2021:
https://maken.wikiwijs.nl/167312/BOUWSTENEN_VOOR_HET_LEREN_IN_ONLINE_COMMUNITIES#!page-6317248
- vii Dubbeld & Van Amerongen, 2020 <https://www.nro.nl/sites/nro/files/migrate/Blended-Learning.pdf>
- viii Europese Unie, 2021 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14484-2021-INIT/en/pdf>
- ix Namyssova, Tussupbekova, Helmer, Malone, Mir & Jonbekova, 2019: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1264247.pdf>
- x Hadiyanto, Failasofah, Armiwati, Abrar & Thabran: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1304457.pdf>
- xi Turner, 2021: https://vu-ntl.nl/wp-content/uploads/2021/05/Turner_De-Toekomst-van-Blended-Onderwijs-is-gestart.pdf
- xii Turner, 2021: https://vu-ntl.nl/wp-content/uploads/2021/05/Turner_De-Toekomst-van-Blended-Onderwijs-is-gestart.pdf
- xiii Last, 2021: https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/thema_3_-_barend_last.pdf
- xiv Howland, J.L., Jonassen, D., Marra, R.M. (2012). *Meaningful learning with technology*. Boston: Pearson Education
- xv Zie <https://www.kennisnet.nl/app/uploads/kennisnet/publicatie/Kennisnet-Ethiekkompas-Waardenwegen.pdf?download=1>
- xvi Garisson, 1999:
https://www.researchgate.net/publication/222474115_Critical_Inquiry_in_a_Text-Based_Environment_Computer_Conferencing_in_Higher_Education
- xvii Maes en Post, 2021:
https://maken.wikiwijs.nl/167312/BOUWSTENEN_VOOR_HET_LEREN_IN_ONLINE_COMMUNITIES#!page-6317241
- xviii Zie <https://www.han.nl/onderwijsondersteuning/leren-werken-met-ict/online-blended-onderwijs/blended-onderwijs-ontwikkelen>
- xix <https://www.han.nl/onderwijsondersteuning/leren-werken-met-ict/open-digital-horizons/>